

ДИСКУСІЙНІ АСПЕКТИ ЩОДО ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ В УКРАЇНІ

У сучасній ринковій економіці все більше внутрішніх та зовнішніх користувачів, потребують повної та неупередженої інформації про фінансовий стан підприємства.

Таким чином, роль фінансової звітності на підприємствах різко зростає. Як зазначає, Г. П. Голубнич, фінансова звітність є основним елементом інформаційного управління підприємством та всіма процесами на ньому [2, с. 32].

У Законі України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» і НП(с)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» розглядають поняття фінансової звітності на законодавчому рівні. Відповідно до цих документів, фінансова звітність – це бухгалтерська звітність, що містить інформацію про фінансовий стан, результати діяльності та рух грошових коштів підприємства за звітний період [3].

Проте у МСБО 1, існує дещо інше трактування поняття фінансової звітності. Фінансова звітність, згідно МСБО 1, – це та звітність, яка призначена для задоволення потреб користувачів, які не можуть вимагати від суб'єкта господарювання звітування відповідно до своїх інформаційних потреб.

Основна мета підготовки фінансової звітності підприємства є надання користувачам повної, правдивої та неупередженої інформації про фінансовий стан, результати діяльності та грошові потоки підприємства. Інформація, представлена у фінансовій звітності, базується не тільки на даних бухгалтерського обліку, а й управлінського. Фінансова звітність є достовірною, якщо в ній не має будь яких помилок, які можуть впливати на прийняття рішень.

Загальновідомо, що звіти, складені організаціями та підприємствами будь яких галузей, повинні формуватися за єдиною формою. Відповідно, підприємства, які мають статус юридичної особи в Україні, спільні підприємства з іноземними громадянами тощо, складають бухгалтерську фінансову звітність за встановленими формами. А отже, можна стверджувати, що правильне ведення обліку та визначений порядок підготовки і подання фінансової звітності сприяє єдиному розумінню показників для всіх користувачів даної інформації.

Фінансова звітність в Україні складається з:

- 1) Балансу (звіту про фінансовий стан);

- 2) Звіту про фінансові результати (звіту про сукупний дохід);
- 3) Звіту про рух грошових коштів;
- 4) Звіту про власний капітал;
- 5) Приміток до фінансової звітності [4].

А от суб'єкти малого підприємництва, неприбуткові організації, установи та організації, а також представництва іноземних суб'єктів господарської діяльності в Україні застосовують скорочену фінансову звітність, яка складається із:

- 1) Фінансового звіту суб'єкта малого підприємництва;
- 2) Спрощеного фінансового звіту суб'єкта малого підприємництва [5].

Весь цикл бухгалтерського обліку, який необхідний для складання фінансової звітності, на нашу думку, слід розділити на наступні етапи:

- 1) Відображення всіх операцій протягом року у первинних документах;
- 2) Аналіз операцій та оцінка відповідно до вимог НП(с)БО, та відображення в первинних регістрах обліку (відомостях, журналах);
- 3) Перенесення всіх даних у Головну книгу;
- 4) Закриття рахунків та витрат;
- 5) Складання оборотно-сальдової відомості;
- 6) Складання фінансової звітності.

В Україні, по відношенню до МСФЗ, влада обрала шлях створення національних стандартів на основі міжнародних. До основних переваг складання звітності за МСФЗ, на нашу думку, слід віднести наступні: доступність фінансової звітності не лише для спеціалістів, а й для ширшого кола користувачів, як вітчизняних, так і зарубіжних; можливості порівнянь організацій між собою; більші можливості співпраці з постачальниками-іноземцями та одержання кредитів у іноземних банках; зростання довіри у користувачів звітності [3, с. 31]. Отже, МСФЗ є досить ефективним інструментом для посилення прозорості і зрозумілості даної користувачу інформації; інформація за міжнародних стандартах дає змогу користувачу приймати стратегічні рішення, а також здійснювати прогноз майбутнього розвитку підприємства.

Згідно чинного законодавства, публічні акціонерні товариства, банки, страхові компанії, кредитні спілки, підприємства, які здійснюють недержавне пенсійне страхування, та компанії, що надають інші фінансові послуги зобов'язані складати звітність у відповідності до МСФЗ.

Основними вимогами до звітності підприємств є обов'язковість подання, чіткість та загальна доступність державних нормативних актів, своєчасність підготовки та подання, простота, надійність, порівнянність показників звітності, актуальність, раціональність, єдність показників звітності, дієвість і

економічність [1, с. 252].

Згідно проведеному дослідженню, у вітчизняній фінансовій звітності слід виділити наступні недоліки:

- не цілком об'єктивне висвітлення інформації;
- зміст вітчизняної звітності, у більшій частині випадків, не надає повного обсягу необхідної інформації як за фінансовими, так і за нефінансовими показниками;
- суперечливість законодавчого регулювання в Україні фінансової звітності;
- звітність по вітчизняним стандартам орієнтована в основному на контролюючі органи, в той час, як звітність за МСФЗ в основному спрямована на таких користувачів як кредитори, інвестори та менеджери;
- складність розуміння фінансових показників для осіб, які не мають відповідних спеціальних знань.

Виходячи з вище викладеного, слід констатувати, що не дивлячись на реформування та вдосконалення вітчизняного обліку, фінансова звітність все ще не відповідає вимогам міжнародних стандартів. Проте, адаптування вітчизняної звітності до міжнародних стандартів дозволить забезпечити прозорість та зрозумілість відповідної інформації, підняти ступінь довіри до інформації у фінансовій звітності, в разі понизити ризики інвесторів та кредиторів.

Список використаної літератури

1. Бухгалтерський облік: навчосіб. / В.М. Панасюк, І.В. Мельничук, Н.В. Мужевич, - Тернопіль : ТНЕУ, 2020. – 330 с.
2. Голубнича Г.П Звітність підприємства: навчальний посібник. Київ: ВПЦ «Київський університет», 2012. 563 с.
3. Крисоватий А.І., Панасюк В.М., Мельничук І.В., Бурденюк Т.Г. Міжнародні Стандарти обліку та звітності: підручник/ за заг. ред. проф. А.І. Крисоватого та проф. В.М. Панасюк. Тернопіль: ЗУНУ. В-во «Економічна думка».2021. 580 с.
4. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» від 07.02.2013 № 73. URL: <https://zakon.help/law/73/>.
5. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 25 «Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва» від 25.02.2000, № 39. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0161-00>.